

Lekce 1

Boží cesty a Boží slova

Starý zákon byl první částí Bible, jež měla být sepsána. Na jeho stránkách se setkáváme s osudy mnoha různých lidí, kteří žili před více než dvěma tisíci lety. Často však museli čelit stejným problémům, se kterými se potýkáme ty i já dnes. A mnohokrát byly jejich reakce stejné jako naše! Důvěřovali Bohu, ale někdy také pochybovali. Byli svědky jeho velikých zázraků, avšak potřebovali ujistit se o Boží přítomnosti. Byli vyvoleným lidem Božím, přesto však často procházeli těžkými zkouškami a útrapami.

Nicméně, Starý zákon je mnohem víc, než bylo doposud řečeno. Nebyl sepsán pouze proto, aby nás zpravil o osudech těchto mužů a žen. Má nám rovněž pomoci pochopit přirozenost Boha samého. Během studia Starého zákona zjistíme, že Bůh nám zjevil sebe sama dvěma základními způsoby: 1) skrze své mocné skutky, 2) skrze své prorocká poselství.

Starý zákon obsahuje mnoho rozdílných druhů spisů. Některé uvádějí dějiny izraelského národa, jiné jsou sbírkami moudrých výroků, další jsou nádhernými písněmi chvály a zbožnosti, ještě jiné jsou pak neobyčejně mocným prorockým poselstvím. A přece všechny tyto spisy mají jedno společné: Bůh v nich hovoří i k nám dnes. Během studia této lekce se dozvíš mnohé skutečnosti o Starém zákoně. Zjistíš, že se v jeho případech jedná o osobní poselství určené tobě.

osnova lekce

Bůh nám dal Bibli

Bůh hovoří skrze Starý zákon

Náš přístup ke studiu Starého zákona

cíle lekce

Po ukončení této lekce bys měl být schopen:

- přijmout, plně ocenit a vážit si Starého zákona jako slova Božího.
- uvést několik faktů týkajících se obsahu a veliké hodnoty Starého zákona.
- vyjmenovat způsoby, kterými poselství Starého zákona oslovuje i dnešního věřícího.

studijní činnost

1. Než začneš studovat tuto lekci, poříd si poznámkový sešit. Budeš si do něj zapisovat odpovědi na studijní otázky a cvičení, pokud to bude uvedeno v příslušných pokynech. Můžeš jej rovněž používat pro další poznámky, které si budeš chtít během studia tohoto kursu udělat.
2. Přečti si pozorně úvod k této nezávislé studijní příručce.
3. Přečti si úvodní část této lekce včetně krátkého úvodu, osnovy, cílů a studijní činnosti
4. Pečlivě si projdi rozvinutí lekce a postupně zodpověz všechny studijní otázky. Jednotlivé odpovědi si ihned porovnávej s těmi, které jsou uvedeny v závěru lekce. Nesprávné odpovědi si oprav.

5. Jakmile narazíš v rozvinutí lekce na odkaz na nějakou biblickou pasáž, vyhledej si ji v Bibli a přečti.
6. Když dojdeš na konec této lekce, znovu si ji projdi. Pak zodpověz otázky uvedené v osobním testu. Své odpovědi si pečlivě zkontroluj. Znovu si projdi všechny otázky, které jsi nezodpověděl správně, a zjisti, jaká je správná odpověď.

rozvinutí lekce

BŮH NÁM DAL BIBLI

Je mnoho důležitých věcí, jež se týkají nás samých, a přitom nám je musí sdělit někdo jiný. Odpovědi na otázky typu: „Kdo jsem?“, „Kdo jsou mí rodiče?“, „Kde jsem se narodil?“ si nelze prostě vymyslet! Stejně i Bible, jež je Božím poselstvím pro nás, se zabývá důležitými, fundamentálními otázkami týkajícími se Boha: Jaký Bůh je? Co Bůh učinil v minulosti a proč? A především zodpovídá otázku: Jaký je vztah mezi Bohem a člověkem?

Bible poskytuje odpovědi na tyto otázky, protože se v jejím případě jedná o vlastní slova a zjevení Boha samého, Stvořitele a Vykupitele.

Bible je Božím poselstvím pro nás

Úkol 1. *Vyjmenuj tři způsoby, jak Bůh promlouvá k člověku.*

Bůh člověka stvořil k obecnství se sebou samým. Zřetelně k člověku hovoří hlasem přírody a ostatního stvoření. Podle Žalmu 19 je tento hlas slyšet zřetelně *každého dne*. „Zvučí celičkou zemí, zní po širém světě.“ (Ž 19,4) Podle Ř 1,20 lze Boží věčnou moc a božství vidět ve stvoření (v jeho díle).

Za druhé Bůh promlouvá k člověku skrze Bibli, své psané Slovo. Tímto způsobem komunikace Boha s člověkem se budeme zabývat v našem kursu. Psané slovo obsahuje pouze jedno základní téma: dějiny Božího plánu vykoupení člověka z hříchu skrze Božího Syna, Ježíše Krista.

V Bibli se o Ježíši Kristu často hovoří jako o „živém Slově Božím“. Proto třetím způsobem, jak Bůh k nám zcela zřetelně promluvil, je sám Ježíš (Žd 1,2).

1. Přečti si J 1,1. 2. 14 a Zj 19,13. S jakým jménem je v těchto verších Ježíš ztotožňován a pod jakým jménem je zde zjeven?

.....

2. Ve svém poznámkovém sešitě uveď tři rozdílné způsoby, jak Bůh k nám promlouvá.

Bible byla inspirována Bohem

Úkol 2. *Rozpoznej tvrzení, která jsou v souladu se skutečností, že slova Bible byla Bohem inspirována.*

Slovo Bible pochází z řeckého *biblia*, kde znamená „mnoho knih“. Bible byla sepsána více než čtyřiceti autory v různých zemích v časovém rozmezí 1400 až 1600 let. Oněch 66 knih, jež Bible obsahuje, bylo napsáno v několika jazycích a často za velice odlišných okolností. Přesto však je pouze jedna veliká kniha a jedno veliké téma. Skutečnost, že všechny tyto rozdílné spisy mají pouze jedno základní poselství dokazuje, že původ Bible je v Bohu, a nikoli v člověku. Tento fakt je dosvědčen již samotnou existencí Bible. Je to kniha zcela odlišná od všech ostatních knih.

Podle 2Tm 3,16 – 17 je Písmo *inspirováno Bohem*. V původním jazyce to vyjadřují slova „vdechnutá Bohem“ – jeho vlastním životem. Když věřící hovoří o *slovní (verbální) inspirovanosti* Bible, míní tím, že každé slovo Písma je Bohem vdechnuté, a ne pouhou lidskou snahou vyjádřit důležité pravdy.

Je pravdou, že Bůh svolil k tomu, aby z jeho spisů vyzářoval osobní charakter jednotlivých pisatelů. Mojžíš, Izajáš a Samuel, kteří jsou autory několika starozákonních knih, nebyli pouhými sekretáři, jimž Bůh nadiktoval své poselství. Jejich spisy nám odhalují zároveň i jejich vlastní osobnost.

Souhrnně však můžeme říci, že svrchovaný Bůh řídil použití každého slova, jež se ocitlo v Bibli. Takto se nám Bible stala inspirovaným poselstvím Boha samého. Bible nejen *obsahuje* slovo Boží; ona je Božím slovem. Víc než 2000krát je ve Starém zákoně použito slovo *Hospodin řekl* nebo podobných (viz např. Ex 10,3; 11,4; Joz 24,2; 2S 24,12). Žádná jiná kniha si nečiní takové nároky.

3. Zakroužkuj písmeno před každým tvrzením, které je v souladu se slovní (verbální) inspirovaností Bible.

- a) Ačkoli všechna slova Bible byla inspirována Bohem, Bůh dovolil jednotlivým pisatelům, aby používali svůj vlastní styl.
- b) Některé části Písma byly sepsány s větší inspirací než jiné.
- c) Bůh určil biblickým pisatelům myšlenky, které mají vyjádřit, ne-inspiroval však použití jednotlivých slov.
- d) Bible obsahuje ty nejlepší lidské myšlenky vyjádřené nádherným a inspirujícím způsobem.

Bible má velkou cenu a hodnotu

Úkol 3. *Uved' některá fakta týkající se ceny, hodnoty a vlivu Bible.*

První část Bible byla sepsána před přibližně třemi tisíci lety a její druhá část před téměř dvěma tisíci lety. Ačkoli to nebyla první kniha, která byla vůbec napsána, byla první knihou, která byla po vynalezení knihtisku vytištěna v letech 1452 – 1455. V současné době je tištěna v nákladu asi třiceti milionů kusů ročně. Některé části Bible byly již přeloženy do 1090 jazyků; celá Bible byla přeložena do 191 jazyků.

Od doby svého sepsání mělo vždy Písmo obrovský vliv na spisovatele, skladatele a ostatní umělce po celém světě. Vznikalo nepřeborné množství obrazů, které znázorňovaly události v Bibli vylíčené. Na její náměty vznikaly písně a básně. Na jejím základě byly vytvářeny právní ustanovení a zákony; celé společnosti se proměňovaly a přizpůsobovaly ideálům v ní obsaženým. Rektor jedné velké univerzity jednou prohlásil: „Jsem naprosto přesvědčen o velikém významu univerzitního vzdělání jak pro muže, tak pro ženy; avšak zároveň jsem i přesvědčen, že poznání Bible bez vysokoškolského vzdělání má větší hodnotu než vysokoškolské vzdělání bez Bible.

Muž jménem William Tyndale obětoval svůj život, aby lidé v jeho rodné Anglii mohli číst Bibli ve svém mateřském jazyce. V roce 1525 začal překládat Bibli do angličtiny. Roku 1536, kdy se svým překladem stále ještě nebyl hotov, byl za tuto svou činnost odsouzen k trestu smrti. Když v plamenech na hranici umíral, takto se hlasitě modlil: „Pane, otevři anglickému králi oči.“ Jak velikou cenu Tyndale zaplatil za to, aby jiní mohli číst Bibli ve svém mateřském jazyce!

4. Ve svém sešitě uveďte tři skutečnosti, které dokládají cenu a hodnotu Bible i její neustále trvající vliv.

BŮH HOVOŘÍ SKRZE STARÝ ZÁKON

Starý zákon je Božím slovem

Úkol 4. *Poznej důvody, proč bychom měli přijímat Starý zákon jako slovo Boží.*

Možná se tážeš: „Máme spolehlivé důvody pro to, abychom přijali Starý zákon jako slovo Boží?“ Prostým způsobem, jak můžeme zmíněnou otázku zodpovědět kladně, je poukázat na skutečnost, že náš Pán Ježíš Kristus citoval z dvaadvaceti starozákonních knih. Navíc lze stručně uvést: evangelium Markovo obsahuje 15 citací Starého zákona, Matouš jich má 19, Lukáš 25, Židům 85 a Zjevení Janovo dokonce 245. Kromě toho obsahuje Nový zákon mnoho dalších citací a odvolání na starozákonní text.

Tato fakta jednoznačně dokládají, že Ježíš i novozákonní pisatelé si Starého zákona cenili a uznávali jeho autoritu. V naší Bibli se často setkáváme s tím, že pro Starý zákon používali pojem „Písmo“ nebo také „Zákon“ – když měli na mysli přikázání, která dal Bůh svému lidu. Když v Novém zákoně narazíme na tyto pojmy, pak je většinou můžeme chápat ve smyslu toho, co dnes nazýváme Starým zákonem. I dnes používáme pojem „Písmo“, avšak míníme jím celou Bibli nebo její konkrétní verše či části. Tuto odlišnost v použití je nutné mít na paměti, když studujeme nebo čteme Bibli.

5. Ve svém poznámkové sešitě uveď vždy krátký popis toho, co níže uvedená místa vypovídají o Starém zákoně, nebo jakým způsobem zde byl Starý zákon použit.

a Mt 22,29. 43 – 45

b L 24,25 – 27

c J 10,34 – 35

d 2 Tm 3,16

e 2 P 1,20 – 21

Starý zákon uvádí mnoho historických skutečností o židovském národě. Avšak tato kniha je něčím víc než pouhými dějinami. Jedná se o *posvátné* dějiny, které nás zpravují o Božím sebezjevení člověku. Starý zákon nám ukazuje, jak se Bůh zabýval národem, jenž byl nazván Izrael. Bůh je však nejen Bohem Izraele, nýbrž i svrchovaným vládcem všech lidí na kterémkoli místě. Následující pravda je nesmírně důležitá:

Základním tématem Starého zákona je: Bůh, který skrze mocné činy a prorocká slova zjevuje lidstvu svoji přirozenost.

Starozákonní psaný záznam je Židy i křesťany považován za božsko-lidský produkt, neobsahující žádné omyly a chyby. Navíc pravda v něm obsažená je určena celému lidstvu.

6. Přečti si 1 Te 2,13. Všimni si, že Pavel děkuje Bohu za tesalonické křesťany, protože přijali zvěstované poselství jako Boží, a ne lidské. K jakému postoji nás to přivádí ve vztahu ke Starému zákonu?

.....

7. Zakroužkuj písmeno před každým tvrzením, které poskytuje důvod pro to, abychom přijali Starý zákon jako Boží poselství. (Poznámka: všechna tvrzení jsou pravdivá, ale ne každé poskytuje uvedený důvod.)

a) Starý zákon uvádí mnoho historických skutečností.

b) Jsou v něm obsaženy spisy mnoha různých autorů.

c) Ježíš prohlásil, že slova Starého zákona jsou provždy pravdivá.

d) Žádná část Starého zákona nevznikla z pouhého popudu člověka.

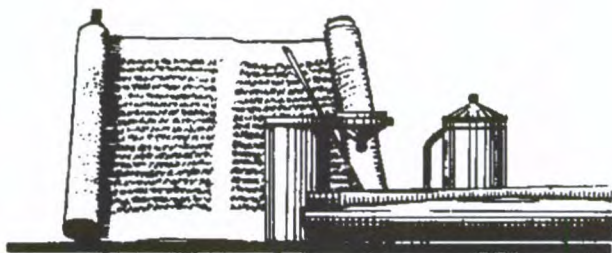
Starý zákon je spolehlivý

Úkol 5. Vyber vhodný popis toho, jakým způsobem nám byl předán Starý zákon.

Od nejranějších dob vedl Bůh lidi k tomu, aby uchovávali jeho slova a zjevení v psané formě. Izraelští králové si měli vždy dát pořídit opis Božího zákona (Dt 17,18–19). Většina Starého zákona byla sepsána hebrejsky, tedy v jazyce, který lid izraelský používal až do doby kolem roku 500 př. Kr. Později se běžně používaným jazykem v Palestině a okolních zemích stala aramejšтина. Jí byla rovněž napsána malá část Starého zákona (Ezd 4,8–6,18; 7,12–20, Jr 10,11 a Da 2,4–7,28).

Materiál, na nějž byl starozákonní text psán, se nazývá *pergamen* (*velín*). Na jeho přípravu se používalo zvířecích kůží. Písmo bylo většinou zaznamenáváno na kusy asi 25 cm široké a 9 m dlouhé. Tyto pásy pak byly svinuty a vytvořily to, čemu dnes říkáme svitky. Když se takový svitek používáním opotřeboval, skupina učenců, kteří se nazývali *masoretí*, opsala daný text velice pečlivě na nový svitek. Starý svitek pak byl většinou zničen. Dochovaly se nám rukopisy tohoto typu, které pocházejí z doby kolem roku 900 po Kr.

V roce 1947 však byly v Kumránu poblíž Mrtvého moře objeveny mnohem starší rukopisy, pocházející z doby přibližně kolem roku 70 po Kr. Tyto rukopisy dnes označujeme jako „svitky od Mrtvého moře“, „kumránské nálezy“ či „kumránské svitky“. Jsou dokladem toho, že text Starého zákona byl věrně uchovávan a předáván až po dnešní dobu. Zaslouhuje si tedy naši naprostou důvěru a bezvýhradné přijetí.

Během doby bylo pořízeno mnoho překladů Starého zákona. Ve 2. stol. př. Kr. skupina židovských učenců přeložila Starý zákon do řečtiny. Podle tradice jich bylo dvaasedmdesát. Proto se této řecké verzi začalo říkat *Septuaginta* (z řec. Sedmdesát). Tento překlad umožnil, aby se se Starým zákonem seznámil mnohem větší počet lidí. Septuaginta byla vedle hebrejského Starého zákona hojně používána během Ježíšovy pozemské služby.

Ke konci 4. stol. po Kr. byl Starý zákon přeložen učencem jménem Jeroným (Hieronymus) do latiny. Ve 14. a 15. stol. se pak objevily německé, francouzské, italské a anglické překlady (a také překlad český). Po smrti již zmíněného Williama Tyndala vyšla v roce 1611 slavná Bible krále Jakuba (King James Version, Authorized Version). V poslední době vzniklo mnoho dalších překladů Starého zákona. Bible je nyní dostupná v jazycích, kterými se mluví v nejrůznějších částech světa.

8. Která z uvedených vět je pravdivým vylíčením způsobu, jakým byl Starý zákon předáván až po dnešní den?

- První překlad Starého zákona z hebrejštiny byl pořízen ve 4. stol. po Kr. Dnešní anglické verze jsou opisy tohoto překladu.
- Starý zákon byl poprvé zaznamenán na velinové svitky v době pozemské služby Ježíšovy.
- Od nejranějších dob byla Boží slova a zjevení zaznamenávána. Tyto spisy byly věrně uchovávány, pečlivě opisovány a věrnými učiteli předávány neporušené až po dnešní dobu.

Starý zákon je osobním poselstvím pro nás

Úkol 6. *Popiš dva způsoby, jak se Starý zákon stává Božím osobním poselstvím pro nás.*

Abraham byl velkým mužem víry a později se stal i otcem národa izraelského. Nebyl však otcem pouze tohoto národa. Podle Ř 4,11. 16 a 24 jsou dnešní věřící Abrahamovými duchovními potomky. A právě tato skutečnost způsobuje, že Starý zákon má obrovský význam i pro nás. Je totiž nejen zjevením Božích cest a slov, ale zároveň i příběhem našich duchovních předků a otců. Ačkoli se dnes nacházíme v odlišné

situaci, duchovní lekce a ponaučení, které obdrželi oni, se vztahují i na náš život – i dnes stále nalézají svá uplatnění.

V Žd 4,12 je řečeno, že „slovo Boží je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha... rozsuzuje touhy a myšlenky srdce.“ Poněvadž je Starý zákon Božím slovem, umožňuje nám nahlédnout nejen do Boží přirozenosti, ale i do naší. Když studujeme události v něm zaznamenané, objevujeme mnohé o svých vlastních životech. Často se rovněž ocitáme v situacích podobných těm, do kterých se dostávali starozákonní mužové a ženy. Bůh k nám dnes může promlouvat prostřednictvím našeho studia, kdy si blíže všímáme životů těchto lidí i Božího poselství, jež jim bylo určeno.

9. Ve svém sešitě popiš dva způsoby, jak se Starý zákon stává Božím poselstvím pro nás.

NÁŠ PŘÍSTUP KE STUDIU STARÉHO ZÁKONA

Druhy starozákonních spisů

Úkol 7. *Přiřaď jednotlivé verše podle druhu jejich obsahu k odpovídajícímu druhu starozákonních spisů.*

Z šedesáti šesti knih Bible je Starý zákon tvořen devětatřiceti knihami. Těchto třicet devět knih lze dále rozdělit do tří hlavních skupin. Prvních sedmnáct knih – od Genesis až po Ester – objasňuje dějinný vývoj Izraele až do období kolem roku 500 př. Kr. Říkáme jim historické knihy.

Prvých pět historických knih je úzce spjato s Mojžíšovým životem a službou. Byl to Mojžíš, koho Bůh použil k tomu, aby vyvedl Izraele z Egypta. Zmíněnou pětici knih tvoří Genesis, Exodus, Leviticus,

Numeri a Deuteronomium. Pět knih Mojžíšových se rovněž často označuje jako *Pentateuch* (řecký název znamenající „pět nádob“).

Jiných pět knih – Jób, Žalmy, Přísloví, Kazatel a Píseň písní – nazýváme někdy knihami básnickými. Vyjadřují pocity, myšlenky a emoce různých postav z izraelských dějin. S těmito událostmi však nejsou úzce spojeny.

Zbylých sedmáct knih označujeme jako prorocké spisy. Čas od času Bůh povolával proroky, aby zvěstovali jeho slovo. Poselství těchto proroků bylo určeno jejich vlastní generaci, často však oznamovali i budoucí události. Podrobnosti uváděné historickými knihami nám pak napomáhají k správnému pochopení poselství jednotlivých proroků. Naproti tomu zase slova vyřčena proroky pomáhají lépe pochopit obsah knih historických. Tabulka č. 1 uvádí uspořádání starozákonních knih do zmíněných tří skupin.

10. Podle druhu obsahu přiřaď jednotlivé verše (levý sloupec) k odpovídajícímu druhu spisů v základním trojdílném členění Starého zákona (pravý sloupec).

a „Hospodina miluji; on slyší můj hlas, moje prosby.“	1) Historické
b „I stane se potom: Vyleji svého ducha na každé tělo. Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat...“	2) Básnické
c „Všechny domy na posvátných návrších v samánských městech, které udělali izraelští králové a jimiž uráželi Hospodina, Jóšijáš odstranil...“	3) Prorocké
d „Desátého dne prvního měsíce vystoupil lid z Jordánu. Utábořil se v Gilgálu, při východním okraji Jericha.“	

TABULKA č. 1: ROZTRÍDĚNÍ KNIH STARÉHO ZÁKONA

<i>Historické</i>	<i>Básnické</i>	<i>Prorocké</i>
Genesis	Jób	Izajáš
Exodus	Žalmy	Jeremjáš
Leviticus	Příslolí	Pláč
Numeri	Kazatel	Ezechiel
Deuteronomium	Píseň písní	Daniel
Jozue		Ozeáš
Soudců		Jóel
Rút		Ámos
1. Samuelova		Abdijáš
2. Samuelova		Jonáš
1. Královská		Micheáš
2. Královská		Nahum
1. Paralipomenon		Abakuk
2. Paralipomenon		Sofonjáš
Ezdráš		Ageus
Nehemjáš		Zacharjáš
Ester		Malachiáš

Chronologické studium Starého zákona

Úkol 8. *Poznej charakteristické vlastnosti chronologického studia Starého zákona.*

Náš přehled Starého zákona vyžaduje, abychom knihy historické, básnické i prorocké studovali v *chronologickém* pořadí, tj. budeme vždy sledovat údobí, kterými se jednotlivé knihy zabývají. Začneme knihou, která nám vypráví o těch úplně prvních událostech, a skončíme knihou, která uvádí události poslední či dokonce nejposlednější.

Již jsme viděli, že základním tématem Starého zákona je Boží zjevování své vlastní přirozenosti skrze dějinné události. Avšak tyto události, ačkoli je Bůh řídil, nám nemohou samy o sobě poskytnout zjevení Boží přirozenosti. Proto Bůh povolal určité lidi, aby byli nejen svědky těchto událostí, ale aby rovněž vysvětlili, co bylo prostřednictvím zmíněných událostí zjeveno o Bohu. Tito lidé se nazývali

proroci. *Úkolem proroků bylo obdržet (vidět) a předat dál zjevení Boží.* V našem kursu se budeme společně zabývat proroky i událostmi, jichž byli svědky a o nichž hovořili. Budeme studovat básnické knihy spolu s časovým údobím jejich pravděpodobného sepsání. V tabulce č. 2 nalezneš chronologické pořadí, podle kterého budeme postupovat při našem studiu Starého zákona.

**TABULKA č. 2: CHRONOLOGICKÉ POŘADÍ PRO NAŠE
STUDIUM**

ČÁST 1; Lekce 2 – 4: Dějiny počátků

Historické

Genesis

Exodus

Leviticus

Numeri

Deuteronomium

ČÁST 2; Lekce 5 – 8: Život v zemi zaslíbené

Historické

Jozue

Soudců

Rút

1. Samuelova

Spojené království:

1. a 2. Samuelova

1. a 2. Královská

1. a 2. Paralipomenon

Rozdělené království:

Historické

1. Královská 11 – 12

2. Královská

2. Paralipomenon

Básnické

Job

Žalmy

Přísloví

Kazatel

Píseň písní

Prorocké

Jonáš

Ozeáš

Ámos

Jóel

Izajáš

Micheáš

Nahum

Sofonjáš

Jeremjáš

Pláč

Abakuk

Abdijáš

ČÁST 3; Lekce 9 – 10: Zkáza a obnova

<i>Historické</i>	<i>Básnické</i>	<i>Prorocké</i>
<i>V zajetí babylónském:</i> 2. Královská 17,4 – 18	Žalm 137	Ezechiel Daniel
Ester		
<i>Obnova:</i> Ezdráš Nehemjáš		Ageus Zacharjáš Malachiáš

11. Následující tvrzení se týkají chronologického studia Starého zákona. Zakroužkuj písmeno před každým PRAVDIVÝM tvrzením.

- a** Všechny knihy prorocké jsou probírány před knihami historickými.
b Při chronologickém studiu rozhoduje časové údobí, které daná kniha zachycuje.
c Ámos je probírán před knihou Daniel.

Slova z Mi 4,2 nám poskytují nádherný úvod a zároveň i motto pro naše studium Starého zákona:

Pojďte, vystupme na Hospodinovu horu, do domu Boha Jákobova.
Bude nás učit svým cestám a my budeme chodit po jeho stezkách.

Když budeš Starý zákon studovat, očekávej, že Bůh bude skrze něj k tobě promlouvat. Starý zákon je osobním poselstvím pro tebe!

osobní test

Poté, co sis znovu prošel celou lekcí, vypracuj tento osobní test. Svoje odpovědi si porovnej s těmi, které jsou uvedeny na konci této učebnice. Znovu si projdi všechny otázky, které jsi nezodpověděl správně.

1. Příkladem toho, že Bůh k nám hovoří skrze psané slovo, je
 - a) zázrak Lazarova vzkříšení vykonaný Ježíšem Kristem.
 - b) existence mnoha forem života, které jsou dokladem Boží moci.
 - c) biblická kniha Žalmy.
2. Když říkáme, že Písmo je inspirované Bohem, míníme tím, že bylo
 - a) Bohem vdechnuté.
 - b) napsáno dynamickými osobnostmi.
 - c) diktováno slovo za slovem.
3. Poněvadž byla Bible Bohem slovně inspirovaná,
 - a) všichni pisatelé používají stejný styl.
 - b) nejsou jednotlivé knihy poznamenány osobností jejich pisatelů.
 - c) je naprosto celá důvěryhodná a pravdivá.
4. Zakroužkuj písmeno před každým PRAVDIVÝM tvrzením.
 - a Starý zákon je pro dnešní věřící málo zajímavý, protože se zabývá dějinami národa izraelského.
 - b Pisatelé historických starozákonních knih nebyli natolik inspirovaní jako pisatelé knih prorockých.
 - c Ježíš a novozákonní autoři přijímali Starý zákon jako slovo Boží a také se o něj opírali.
 - d V Novém zákoně je slovem „Písmo“ většinou míněn Starý zákon.
5. Básnické starozákonní spisy obsahují především
 - a) příběhy a sled událostí v dějinách Božího lidu
 - b) Boží poselství týkající se současných a budoucích událostí.
 - c) záznam pocitů a prožitků Božího lidu.

6. Předpokládejme, že máme následující trojici knih: kniha A, kniha B a kniha C. Podle níže uvedeného popisu rozhodni, kterou z nich bychom se měli při chronologickém způsobu studia zabývat jako první.

- a) Knihou A, která byla napsána před knihou B i C.
- b) Knihou B, která hovoří o událostech, ke kterým došlo před těmi, které líčí knihy A a C.
- c) Knihou C, která obsahuje události, ke kterým došlo po událostech zaznamenaných v knize B.

7. Zakroužkuj písmeno před každým tvrzením, které je dokladem skutečnosti, že Starý zákon byl věrně uchovávan a předáván až po dnešek.

- a) Masoreti byli velice pečlivými učenci a jejich úkolem bylo pořizovat přesné opisy Písma.
- b) Septuaginta je řecký překlad Starého zákona, běžně používaný v době Ježíšovy pozemské služby.
- c) Svitky od Mrtvého moře (kumránské nálezy) pocházející z r. 70 po Kr. souhlasí se starozákonními rukopisy z doby kolem r. 900 po Kr.
- d) Hebrejsky se hovořilo v Palestině do doby kolem r. 500 po Kr.

8. Zakroužkuj písmeno před každým tvrzením, které dokládá, že Starý zákon je osobním poselstvím pro nás.

- a) Starý zákon byl sepsán v časovém rozmezí 1400 – 1600 let.
- b) Ř 4,11. 16 a 24 prohlašuje, že jsme duchovními potomky Abrahamovými.
- c) Starý zákon obsahuje 37 knih náležejících do tří základních skupin: knihy historické, básnické a prorocké.
- d) Celá Bible, včetně Starého zákona, je slovem Božím.

odpovědi na studijní otázky

1. Je nazýván „Slovo“ a „Slovo Boží“.
7. c) Ježíš prohlásil, že slova Starého zákona jsou provždy pravdivá.
 - d) Žádná část Starého zákona nevznikla z pouhého popudu člověka.
2. Bůh k nám promlouvá skrze a) stvoření (stvořený svět, přírodu), b) své psané slovo – Bibli, c) svého Syna Ježíše Krista. (Tyto tři způsoby jsi mohl uvést v libovolném pořadí.)
8. c) Od nejranějších dob byla Boží slova a zjevení zaznamenávána. Tyto spisy byly věrně uchovávané, pečlivě opisovány a věrnými učenci předávány neporušené až po dnešní dobu.
3. a) Ačkoli všechna slova Bible byla inspirována Bohem, Bůh dovolil jednotlivým pisatelům, aby používali svůj vlastní styl.
9. Starý zákon se pro nás stává osobním poselstvím z následujících dvou důvodů: 1) Poněvadž jsme duchovními potomky Abrahamovými, stává se pro nás Starý zákon zprávou o našich duchovních praotcích, 2) Je Božím slovem a jako takový nám umožňuje nahlédnout do našeho vlastního srdce. (Tvoje odpověď by se měla podobat této.)
4. Ve své odpovědi jsi mohl uvést kterékoli tři skutečnosti z předešlého oddílu, například: byla první knihou, která byla vytištěna; některé její části byly již přeloženy do více než 1090 jazyků; vždy měla nesmírný vliv na životy jednotlivců i celých národů, atd.
10. a 2) Básnické (Ž 116,1).
 b 3) Prorocké (Jl 3,1).
 c 1) Historické (2Kr 23,19).
 d 1) Historické (Joz 4,19).
5. a Ježíš saduceům řekl, že se mýlí, protože neznají Písma ani moc Boží. Při sporu se saduceji citoval starozákonní místa.
 b Nesčetná starozákonní místa se vztahovala na Krista. Ježíš oněm dvěma učedníkům vysvětloval, co bylo o něm ve Starém zákoně předpovězeno.
 c Ježíš prohlásil, že „Písmo musí platit“, a měl přitom na mysli Starý zákon.
 d „Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha.“
 e Písmo nevzniklo z pouhé lidské vůle, nýbrž z popudu Ducha svatého. (Tvoje odpovědi by se měly podobat shora uvedeným.)

11. **a** Nepravdivé.
 b Pravdivé.
 c Pravdivé.
6. Měli bychom mít k němu úctu jako k poselství Božím, a ne lidskému.